

DOI: <https://doi.org/10.71404/PPSS.2024.2.24>

ВЗАЄМОДІЯ ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ З ІНШИМИ СУБ'ЄКТАМИ ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ

В'ячеслав Віталійович ДАВИДЕНКО,

*канд. юрид. наук, доцент кафедри
оперативно-розшукової діяльності
Харківського національного
університету внутрішніх справ
<https://orcid.org/0009-0001-4091-3248>*

Криміногенна ситуація, що за останній час склалася в Україні, а особливо в умовах воєнного стану, є однією з глобальних проблем сьогодення, вирішення якої є першочерговим завданням органів Національної поліції України.

Так, за 2024 рік в Україні було зареєстровано 492 479 кримінальних правопорушень, з них у провадженнях досудове розслідування у яких здійснювалось органами Національної поліції перебувало: 79 717 - кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи; 440 - проти волі, честі та гідності особи; 846 - проти статевої свободи та статевої недоторканості особи; 4 800 - проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина; 131 494 - проти власності; 2 620 - у сфері господарської діяльності; 4 043 - проти довкілля; 8 223 - проти громадської безпеки; 837 - безпеки виробництва; 10 222 - проти безпеки руху та експлуатації транспорту; 5 847 - проти громадського порядку та моральності; 47 390 - у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення; 7 383 - у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації; 22 570 - проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів; 3 854 - у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку; 11 993 - у сфері службової діяльності та професійної діяльності , пов'язаної з наданням публічних послуг; 6 555- проти правосуддя та інші; 742 - злочинів проти основ національної безпеки України; 4 634 - кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення) та 2 971 - кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Що не могло не позначитись на взаємодії оперативних підрозділів Національної поліції України з іншими суб'єктами запобігання злочинності в умовах воєнного стану в Україні.

© Давиденко В. В., 2024

Сучасний рівень наукової організації боротьби зі злочинністю припускає наявність безупинної взаємодії оперативних підрозділів Національної поліції України з іншими суб'єктами запобігання злочинності в умовах воєнного стану в Україні, що виступає як важлива умова комплексних заходів запобігання, розкриття кримінальних правопорушень, розшуку і затримання осіб що їх вчинили [4, с. 43].

Значення взаємодії обумовлюється у першу чергу тим, що вирішення одного з найбільш важливих завдань, які стоять перед правоохоронними органами — швидкого і повного розкриття кримінальних правопорушень, — може бути досягнуто тільки спільними та погодженими зусиллями різних органів, служб і підрозділів, що розрізняються своїми конкретними завданнями, функціональними обов'язками, організацією і способами дій. Без їх постійної й тісної взаємодії ефективна боротьба зі злочинністю неможлива [4, с. 134].

В процесі кримінального судочинства органи дізнання і досудового слідства, з одного боку, наділені правом давати оперативним підрозділам доручення і вказівки, а також вимагати сприяння при проведенні слідчих/розшукових дій. При цьому для оперативних підрозділів виконання отриманих доручень, вказівок та вимог є обов'язковим. Але, з іншої сторони, органи дізнання і досудового слідства, не мають можливості в адміністративному чи службовому порядку впливати на хід виконання своїх розпоряджень і не можуть притягнути до відповідальності осіб, що їх проігнорували. Втім, такі відносини все ж слід розглядати як взаємодію, особливості якої зумовлені специфікою тієї діяльності, під час якої вона виникає [2, с. 31].

У практичній діяльності взаємодія оперативних підрозділів з органами дізнання і досудового слідства в системі правоохоронних органів відбувається в таких випадках: по-перше, при необхідності використання в інтересах слідства результатів оперативно-розшукової діяльності; по-друге, для застосування під час розслідування кримінальної справи, яка знаходиться в провадженні слідчого, оперативно-розшукових (оперативно-технічних) можливостей органу дізнання; по-третє, коли ним самостійно здійснюється досудове розслідування у формі дізнання; по-четверте, при виконанні оперативними підрозділами доручень та вказівок слідчого про проведення слідчих/розшукових дій або наданні допомоги слідчому в їх проведенні [1, с. 39].

Отже, під взаємодією оперативних підрозділів з органами дізнання і досудового слідства слід розуміти засновану на вимогах закону і відомчих нормативно-правових актів, узгоджену за проміжними і кінцевими цілями діяльність адміністративно і службово не залежних один від одного органів, яка координується слідчим і здійснюється при комплексному поєднанні та ефективному використанні повноважень, методів і засобів, що ними наділені ці органи, для розкриття кримінальних правопорушень

Список використаних джерел

1. Пивоваров В.В., Щербина Л.І. Взаємодія слідчого з органами дізнання при провадженні досудового слідства у кримінальних справах. Навчальний посібник. Харків, "Право", 2008. с. 295.
2. Сервецький І.В. Науково-практичний коментар Закону України "Про ОРД". К.: Національна академія внутрішніх справ України, 2002. 312 с.
3. Свинаренко Ю.П. Шкута О.О. Нормативно-правове регулювання взаємодії оперативних підрозділів з органами дізнання та досудового слідства. *Правові новели*. № 22 Т. 3/2024 С. 131-136. http://legalnovels.in.ua/journal/22-3_2024/23.pdf
4. Свинаренко Ю.П. Шкута О.О. Особливості взаємодії оперативних підрозділів з органами дізнання та досудового слідства. *Держава та регіони. Серія: Право*, 2024 р., № 1 (83) том 2 С. 42-46. http://law.stateandregions.zp.ua/archive/1-2_2024/9.pdf